

Vänsterpartiet Örebro

Valprogram 2022-2026

Det är tillsammans vi bygger framtiden, alla vi människor som lever våra liv här i landet. Sverige är ett rikt och välorganiserat land där alla borde ha möjlighet att utveckla sina drömmar och förhoppningar, tillsammans och som individer. Riktigt så är det inte idag. Men när vi i Vänsterpartiet Örebro genomför satsningarna som nämns i detta valprogram kommer vi i Örebro kommun att vara ett steg närmre bättre möjligheter för alla och en ökad chans att för varje individ att uppnå sina drömmar.

Bo och leva i Örebro kommun

Det ska vara lätt att bo och leva i hela kommunen. I Vänsterpartiets Örebro bygger vi en stark allmännytta med rimliga hyror. Vi **stoppar utförsäljning av hyreslägenheter, renoveringar som gör att folk inte har råd med hyran och säger nej till införandet av marknadshyror**. På landsbygden ska utbyggnaden av samhällsservice som fiber snabbas på. **Tillgången till kollektivtrafik på landsbygden ska stärkas** så att de som behöver ta bilen kan göra det.

Det kommunala bostadsbolaget Öbo har en betydande roll för att alla ska ha någonstans att bo. **Vinsten som Öbo betalar till kommunen varje år ska slopas**, fokus ska i stället vara att erbjuda bra och billiga lägenheter för örebroarna och använda eventuellt överskott till kommande renoveringar.

Idag är köerna till en hyresrätt i Örebro flera år. Samtidigt är det få som har råd med hyresnivåerna i nyproducerade lägenheter. Genom att **starta ett kommunalt byggbolag** får vi bättre kontroll över byggprocessen och det blir lättare att hålla nere priserna vid nybyggnation och renovering.

Öbos lägenheter ska inte säljas ut och de boende ska inte tvingas flytta på grund av chockhöjda hyror efter renovering. Hyresgästerna ska ges **större insyn och kontroll gällande renovering av den egna hyresrätten**.

Ingen örebroare ska vara hemlös. Förutom att satsa på hyresrätter vill vi också **satsa på Bostad först* för att minska hemlösheten**.

Ett **ökat bostadsbyggande måste också ske på landsbygden**, med både billiga hyresrätter och småhus. På landsbygden ska **utbyggnaden av samhällsservice som fiber snabbas på. Tillgången till kollektivtrafik ska stärkas**. Vi ser även att barn, ungdomar och vuxna på landsbygden i högre grad ska kunna ta del av kultur. Vi vill därför **utveckla konceptet med bokbussar men även mobila kulturaktiviteter. I tätorterna på landsbygden ska man kunna åka kollektivtrafik**. Utanför tätorten ska **närtrafik göra det möjligt att kunna leva utan bil**. För den som behöver bilen ska **pendlarparkeringar utanför stadskärnan** göra det möjligt att slippa köra bil i stan. På så vis påverkas inte livet på landsbygden i lika hög grad av höga drivmedelspriser.

* Bostad först går ut på att erbjuda hemlösa personer en permanent bostad. Målet är att först tillgodose den grundläggande mänskliga rättigheten till bostad, för att möjliggöra att andra åtgärder lyckas.

Kraftig klimatomställning för ett hållbart Örebro

Vi befinner oss i ett klimatnödläge. Över hela världen ser vi bränder, översvämningar, utrotning av djur- och växtarter samtidigt som allt fler människor tvingas på flykt. Klimatomställningen behöver ske omgående och politiska beslut behöver ta hänsyn till det akuta läget. Många lösningar behöver genomföras internationellt och nationellt, men mycket går att göra i kommunen. **Örebro kommun ska vara klimatneutralt år 2045**, vi måste agera nu och med kraft för att nå målet.

I Vänsterpartiets Örebro är vi **självförsörjande på förnyelsebar el från sol- och vindkraft**. Vi vill se en **utveckling av kommunala bolaget Kumbro energi med satsningar på en solcellspark** där även privatpersoner och företag kan hyra in sig.

Kommunen ska ställa krav på **fossilfritt och förnybart i upphandlingar**. Den **kommunala fordonsflottan är helt fossilfri**. Skattemedel från örebroare ska inte bidra till att förstöra klimatet, därför ska också **stödet till Örebro flygplats stoppas**.

I Vänsterpartiets Örebro ska det vara lätt att transportera sig. Det ska finnas **god tillgänglighet på bussar** i staden och orterna utanför. För den som bor långt från en hållplats ska det finnas **närtrafik som går att pendla med**. Vänsterpartiets långsiktiga mål är avgiftsfri kollektivtrafik, och i regionen verkar vi för **sänkta busspriser**. Vi vill även **återinföra tre-timmars bussbiljett** i hela kommunen och vill att kommunen särskilt gör **landsbygdsbussen billigare**. För den som använder färdtjänst ska priset vara samma som för annan kollektivtrafik.

När antalet elbilar ökar ska det vara **enkelt att ladda bilen**. För att minska trängseln och andelen personfordon i centrala Örebro vill vi **skapa flertalet pendelparkeringar** i anslutning till kollektivtrafiken. I vårt Örebro byggs **fler cykelleder** och en **kommunal cykelpool upprättas**. För att ge mer plats och trygghet åt människor kan **hastigheten för bilar sänkas** på vissa sträckor. **Vissa delar eller gator i stadskärnan ska vara helt eller delvis bilfria**.

Örebro kommun ska **bygga energieffektivt i trä eller med återvunnet byggmaterial**. För att lindra effekterna av extremväder och förbättra människors hälsa vill vi se **mer gröna väggar och gröna tak** på kommunala byggnader. Vi vill även använda **grönska som ett mått i stadsplaneringen**. **Återanvändning och återvinning av material måste öka**. I vårt Örebro är det **lätt att både källsortera och slänga grovavfall**. En **återbruksgalleria** kan inrättas, med en verktygs-/redskapsbank och möjlighet att få hjälp kring återbruk. I Vänsterpartiets Örebro är kommunen ledande i klimatomställningen. Vi gör oss beredda på att öka takten för att minska koldioxidhalten i atmosfären, till exempel genom användandet av **biokol**.

Lokala företag i kommunen är en viktig del i omställningen. Vi vill starta och bygga upp ett **centrum för gröna näringar i Kvinnersta**. Förutom att **skapa nya gröna jobb** kan centret i Kvinnersta driva utvecklingen av grön teknik och innovationer inom energi, lantbruk och livsmedel.

För att säkra livsmedelsförsörjningen och möjligheten till närproducerad mat **skyddar Vänsterpartiet åkermarken från bebyggelse** och underlättar för lokala jordbrukare. Vi vill se **stadsodlingar** i och runt bostadsområden. Vi tror att det är en viktig del i mer lokal och hållbar matproduktion, men kan även bidra till gemenskap och integration. Vi vill se **mer grönt på tallrikarna** i kommunens kök och halvera köttkonsumtionen för bättre

hälsa och miljö. Vid konferenser och liknande som kommunen arrangerar är **vegetarisk mat norm**.

En trygg och enad kommun för alla

Det är många som känner sig otrygga i kommunen, det är något vi i Vänsterpartiet tar på allvar. Gängkriminalitet, skjutningar, otrygga anställningar eller rädslan för att gå hem till en våldsam partner är alla exempel på saker som skapar oro. Händelser i omvärlden, så som coronapandemin och Rysslands invasion av Ukraina är ytterligare aspekter som bidragit till stor oro i Sverige och världen. Vänsterpartiet vill vara en enande kraft. Ett splittrat samhälle kommer aldrig kunna hantera stora utmaningar. Det är endast via gemensamma insatser och samverkan som vi kan skapa ett tryggare samhälle.

För oss i Vänsterpartiet är alla människors frihet helt avgörande. Vi driver därför politik för trygga jobb, ett robust välfärdssystem och för att samhällets rikedomar ska fördelas efter behov. Frihet handlar också om rätten till fysisk och psykisk trygghet. Denna rätt ska gälla oavsett bakgrund, vem du är eller var du bor.

I Vänsterpartiets Örebro ska du känna dig trygg oavsett var i kommunen du vistas. Samhällsutvecklingen och marknadstänket inom välfärden har tvingat kommuner att lägga stort fokus på nedskärningar och att lappa och laga i sina verksamheter. Vänsterpartiet väljer bort enkla lösningar som endast sätter tillfälliga plåster på sår, vi ser i stället ett stort behov av att återta kontrollen och hitta de lösningar som håller över tid. Vi ser att alla människor behöver känna hopp, behöver känna sig värdefulla och att de bidrar till samhället. I Vänsterpartiets Örebro känner alla sig inkluderade, där är alla med och bidrar till att bygga en solidarisk kommun.

Vi vill satsa på trygga fritidsgårdar där alla har friheten att vara den de är och där alla känner sig välkomna. Det kan vara **fritidsgårdar med olika teman** som exempelvis dans, spel eller motorkultur för att locka många olika grupper av unga. Det skapar en trygg miljö med möjligheten till normkritiskt tänkande och en möjlighet till att skapa långsiktig förändring. Där skapar vi möten som möjliggör samhörighet och därmed ger vi unga en meningsfull fritid där risken att hamna i kriminalitet minskar.

Många yngre barn i grundskolan går på fritids efter att skoldagen är slut. Barn som har arbetslösa, föräldralediga eller sjukskrivna föräldrar har dock inte rätt till fritids, det beslutas i stället av rektor på varje enskild skola. Vi har sett exempel där barn som inte får gå på fritids väljer att ströva runt i bostadsområden i stället för att gå hem efter skolan. Vi har även sett exempel för hur kriminella gäng utnyttjar detta för att rekrytera medlemmar till gängen. Att ge alla barn tillgång till en meningsfull tillvaro där det även finns vuxna med i bilden är grundläggande för att motverka kriminalitet.

Aktivitetscentret i Vivalla ska utvecklas genom att koppla ihop det med verksamheter som arbetsförmedlingen eller socialtjänsten. Vi vill **öppna upp liknande verksamhet i Brickebacken** för att sedan fortsätta sprida det till andra områden med liknande behov. Vi väljer att även **involvera folkrörelsen i det förebyggande arbetet**. Studieförbund och ideella föreningar har stora kunskaper om allt från integration till språk och hantverk. Många kulturutövare finns även inom studieförbunden och de är en viktig del om vi vill ha ett livskraftigt kulturliv. Vi vill därför **satsa mer på de lokala studieförbunden**. För oss är det viktigt att samla stor kompetens och stora nätverk för att nå ut brett och skapa vågor av förändring.

En kommun för alla innebär också att kulturen görs tillgänglig för alla. Kulturen spelar en viktig roll och är en del av välfärden. Den speglar samhället, motverkar segregation och klasskillnader.

Många barn påbörjar sitt kulturutövande i den kommunala kulturskolan. För att barn från mindre köpstarka familjer ska ha möjlighet att delta i kulturskolans verksamhet vill vi att **avgiften ska inkomstprövas**. Vi vill även att **fler ska få tillgång till kulturkvarteret** genom att öppna upp för fler typer av verksamheter. Tillgång till och möjligheten att utöva kultur minskar också upplevelsen av otrygghet, skapar mening och för människor och kulturer samman. Kultur skapas inte enbart genom verksamheter som exempelvis kulturskolan. Vi vill även skapa förutsättningar för annat kulturutövande så som **lagliga graffittiväggar eller uttryck för det fria kulturlivet på lämpliga platser i kommunen**.

En kommun utan historia har ingen framtid. Kommunens kulturarv ska lyftas fram och synas. Här bör Örebro länsmuseum ha en stor roll.

Kommunens professionella kulturskapare är basen för ett levande kulturliv. Deras villkor måste vara drägliga.

En arbetsgivare som bryr sig om sina anställda

Coronapandemin har blottlagt de problem som bland annat Vänsterpartiet och fackförbunden lyft under många år – välfärden har urholkats genom underbemanning och allt högre krav på personal som i många fall redan springer så fort de kan. De värst drabbade är personal inom äldreomsorg, förskola och skola. Där väljer allt fler att söka sig bort till andra verksamheter. För Vänsterpartiet är det viktigt att alla som arbetar i kommunen har möjlighet till utveckling, har en känsla av att kunna bidra till samhället och känner yrkesstolthet. Efter arbetspasset ska du ha kvar energi för att umgås med dina nära och kära, kunna ge dig ut på en löprunda eller gå den där drejkursen som du anmält dig till.

När Vänsterpartiet styr är Örebro kommun en arbetsgivare där **all personal får vara delaktig på sin arbetsplats** och **fler självstyrande enheter** skapas. Det är över 100 år sedan 8 timmars arbetsdag infördes. Vänsterpartiet vill ta framtiden till Örebro kommun genom att **införa 6 timmars arbetsdag på flera enheter** inom äldreomsorg och förskola. Detta görs som ett första steg mot att införa det på bred front. För att ge personalen de bästa förutsättningarna så väljer vi att **satsa på äldreomsorgen genom att ta bort de delade turerna och höja grundbemanningen**. Vi fortsätter att **höja lönerna för de lägst betalda yrkesgrupper** i kommunen och **alla som vill jobba heltid ska få göra det**. Inom skola och förskola skapar vi **stabla vikariepooler** där det inte längre är personalens ansvar att jaga vikarier.

Ett tryggt samhälle för alla

Mäns våld mot kvinnor är ett folkhälsoproblem som leder till långvarigt lidande för många kvinnor och barn. Kvinnor löper större risk att mördas i hemmet av sin partner än att drabbas av gängkriminalitet. Trots det fortsätter mäns våld mot kvinnor att vara

nedprioriterat när det kommer till våldsförebyggande åtgärder. Människor drabbas hårt av våld i nära relation där hedersrelaterat våld är en del som slår särskilt hårt mot kvinnor och hbtqi-personer.

I Vänsterpartiets Örebro ska ingen kvinna dö till följd av mäns våld. Vi gör arbetet med **våld i nära relation till en prioriterad fråga** genom bland annat fördjupade samarbeten och mer **ekonomiskt stöd till kvinnohuset, tjejjouren och Centrum Mot Våld**. Vi satsar på bättre samverkan med regionen för att ge kvinnor stöd och **hjälp med traumabehandling**. Vi satsar på **utbildningar i hederskultur** för kommunens verksamheter och skapar tydliga rutiner för att göra det lätt för verksamheterna att arbeta förebyggande, stöttande och hjälpande.

Trygghet handlar även om **tillgänglighet för alla** i hela kommunen. Människor med funktionsnedsättning ska kunna leva livet fullt ut i vår kommun. Men tillgängligheten handlar även om att alla ska känna sig trygga i hela kommunen, oavsett hudfärg, sexuell läggning, kön, funktionsnedsättning med mera. Det uppnår vi genom att **representanter för kvinnoorganisationer, hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning är delaktiga i stadsplaneringen**.

Alla örebroare har rätt till en fungerande välfärd

I Vänsterpartiets Örebro har alla tillgång till en fungerande välfärd. De senaste decennierna har politiken låtit marknaden få kontrollen över välfärden. De flesta ser nu att detta marknadsexperiment har misslyckats och att marknadslösningar har urholkat vår gemensamma välfärd. Privatiseringar har lett till att tillgången till vård, skola och omsorg varierar beroende på om du bor på landsbygden eller i staden.

Det är politikens uppgift att se till att välfärden fungerar och att Örebros invånare ges demokratiskt inflytande. I stället för att lösa resursbristen inom välfärdsyrken har styrande politiker svarat med ineffektiva modeller, minutstyrning och idéer som optimerad schemaläggning där ändringar genomförts utan att människorna som arbetar i verksamheten tillfrågats.

En vård och omsorg anpassad utefter Örebroarnas behov

Örebroare arbetar olika tider på dygnet och för oss är det en självklarhet att barnomsorgen anpassas efter vårt sätt att arbeta. Alla som bor i kommunen ska ha **rätt till barnomsorg dygnets alla timmar**. På så vis blir det lättare att rycka in på ett nattpass utan att behöva ordna med barnvakt.

I Vänsterpartiets Örebro är det behoven hos folket som styr hur kommunens vård och omsorg fungerar. Vi vill **begränsa antalet personal som kommer i kontakt med äldre inom hemtjänsten samt servicemottagare som tar emot externt boendestöd enligt SOL/LSS**. För att uppnå det vill vi omorganisera hemtjänsten enligt närhetsprincipen.

Vänsterpartiet vill ha en **äldreomsorg i kommunal regi**. Att privata aktörer använder gemensamma skattemedel till vinster samtidigt som man gör nedskärningar som drabbar både äldre och personal skadar vår gemensamma välfärd.

Vård och omsorg ska ges efter behov oavsett om du bor på ett särskilt boende eller har insatser av hemtjänsten. Därför vill Vänsterpartiet i Örebro satsa **mer resurser på hälso-**

och sjukvården och äldreomsorgen, samt satsa på personalen så att vi samtidigt får bort personalbristen och **stärker personalens villkor och arbetsmiljö**.

I Vänsterpartiets Örebro går det att åka **färdtjänst till samma kostnad som bussen**, något som ger bättre möjligheter att hälsa på barnbarn, besöka sjukvården eller gå på ett teaterbesök.

Utbildning är nyckeln till ett bättre Örebro

Utbildningen i Örebros förskolor och skolor ska vara jämlik och alla barn och unga ska ha samma rätt till en god utbildning oavsett var i kommunen de bor. En likvärdig skola garanterar också ett mer jämlikt samhälle där barnen växer upp till bildade vuxna som kan vara aktiva i samhällsbygget.

En skola som ger barn lika förutsättningar är också kompensatorisk. Det innebär att den som har sämre förutsättningar också får mer stöd. Så såg den svenska skolan också ut tidigare – politiska reformer lade grunden för en av världens bästa skolor. Så är det inte längre. Många barn, särskilt barn som lever i socioekonomisk utsatthet, går idag miste om en bra skolgång. Det är ett misslyckande, inte bara för det enskilda barnet, utan också för samhället i stort. Betygsglappet mellan pojkar och flickor där pojkar hamnat efter är också ett samhällsproblem som Vänsterpartiet vill att vi tar tag i.

Besparingar i välfärden drabbar även barnen. I Örebro kommun slår personalen i förskolan larm om de alldeles för stora grupperna, vilket resulterar i att de inte har tillräckligt med tid för varje barn. Vi i Vänsterpartiet vill se **mindre barngrupper i förskolan och en hög personaltäthet**. Det gäller både pedagoger, barnskötare och annan personal som bidrar till att få verksamheten att fungera. Vårt mål är max 12 barn i småbarnsgrupper med tre pedagoger och 15 barn i äldre barnsgrupper med tre pedagoger. Det skapar trygghet för barnen samtidigt som personalen inte behöver vända ut och in på sig själva, i stället kan de finnas tillgängliga för alla barn och även ha tid för planering.

Vänsterpartiets Örebro vill vi **höja rätten till barnomsorg från 15 till 30 timmar per vecka i förskolan och 10 timmar i fritidshem** för barn till arbetssökande eller föräldralediga vårdnadshavare. Ett ökat antal timmar i fritidshem och förskola säkerställer att barnet får rätt till utbildning och utveckling och kan upprätthålla sociala kontakter med kompisar. Det är viktigt att denna reform införs genom ökade resurser och så att gruppstorlekarna inte blir för stora.

Idag är det för många elever som går ut grundskolan utan gymnasiebehörighet. I vårt Örebro kommer det att vara **fler vuxna i skolan** och ske **tidigare insatser för barn som har det kämpigt**. Vi vill genomföra satsningar för att **säkerställa att fler går ut nian med gymnasiebehörighet. Språkkunskaperna behöver utvecklas tidigare** hos elever och **modersmålsundervisningen är en jätteviktig del i detta arbete**. Vi säkerställer att det finns ett **välutrustat bibliotek på, eller i närheten av varje grundskola där det också finns en bibliotekarie**. En **återöppning av biblioteken i Varberga och Baronbackarna** är en viktig satsning för våra barns framtid.

Vi ska medvetet **arbeta för jämställda strukturer utifrån kön och genus i förskola och skola** med målsättning om ett jämlikt samhälle. Skolan ska även jobba för nolltolerans mot kränkningar, mobbning och mot rasism.

I dagens svenska skola har det allt större betydelse om elevens föräldrar är låg- eller höginkomsttagare, akademiskt skolade eller inte, invandrade eller svenskfödda. Vi tycker inte detta ska avgöra barns chanser att klara skolan. **Marknadsskolan är ett monumentalt misslyckande och ska avskaffas.** Det ska inte kunna gå att tjäna pengar på utbildning, så som det går idag. Vinstdrivna skolkoncerner stoppar pengar som hade kunnat gå till barn och elever rakt ner i sin egen ficka. Statistik visar även att de fristående vinstdrivna skolorna har flest antal olegitimerade lärare, vilket innebär att eleverna inte garanteras få den utbildning de har rätt till.

När elever från olika bakgrund möts i skolan binds samhället ihop. Därför är vår skola konfessionsfri med målsättning om att religiösa friskolor helt avskaffas.

Barnens rätt till utbildning kan inte vänta. Varje år är det en alltför stor andel elever som lämnar skolan utan tillräckliga kunskaper. **Skolan måste tillföras mer resurser**, det är bara så vi kan skapa en skola som kan möta barn utifrån deras olikheter och skiftande behov. Det krävs stora satsningar på undervisning men även **satsningar på elevhälsa, specialpedagoger, fritidsverksamhet och socialt stöd.** Gymnasieskolan ska kunna möta alla elevers behov i stället för att bygga på konkurrens som de gör idag.